

Jouluostoksia vai suunnitelmallista hankintaa?

Matti Keloharju

Aalto-professori, akatemiaprofessori, rahoituksen Eero Kasanen -professori

Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

Neljä kysymystä

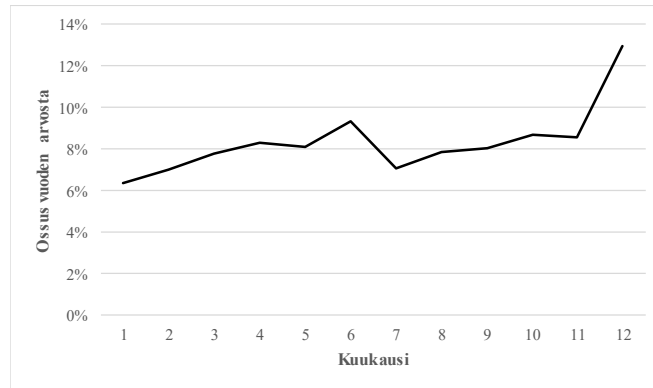
1. Missä määrin laskut kasautuvat loppuvuoteen?
2. Minkä tyyppiset laskut keskittyvät loppuvuoteen?
3. Kuka ostaa loppuvuodesta?
4. Ovatko loppuvuodesta tapahtuvat ostot tuhlausta?

Data

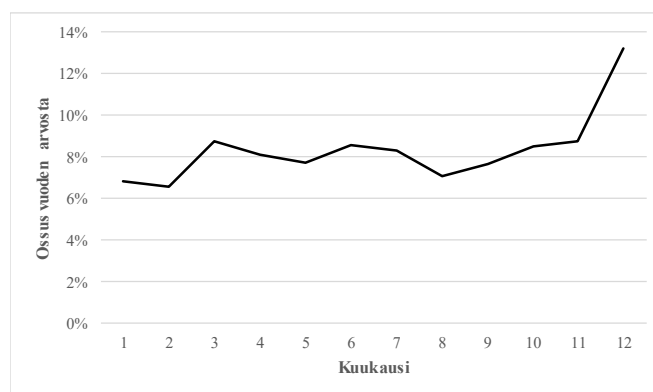
- Ostolaskut 19 kaupungista ja kunnasta vuosilta 2012-15
  - Mukana 5 suurinta ja 5/10 seuraavaksi suurinta kaupunkia
  - Yhteensä 10 miljoonaa ostolaskua yhteisarvoltaan 29 mrd euroa, 60 kuntavuotta
  - Lisäksi ostolaskut Pirkanmaan Sairaanhoidopiiristä v. 2015
  - Tulokset julkaistu Nordic Journal of Business -lehdessä v. 2017

Missä määrin laskut kasautuvat loppuvuoteen?

Kunkin kuukauden osuus koko vuoden kirjattujen laskujen arvosta

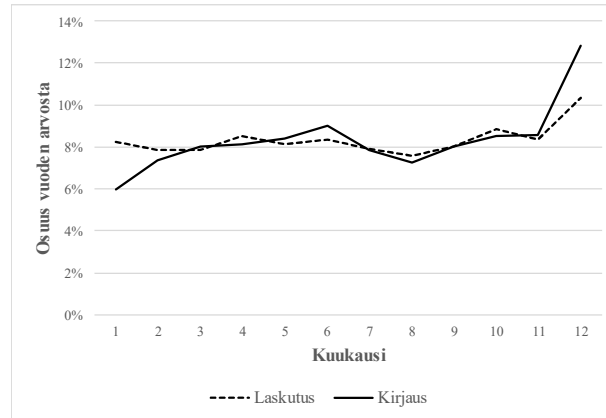

Joulukuuilmiö toistuu myös kuntien ulkopuolella - Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri

Joulukuun piikki johtuu vain osin laskujen kirjaamisen kiirehtimisestä

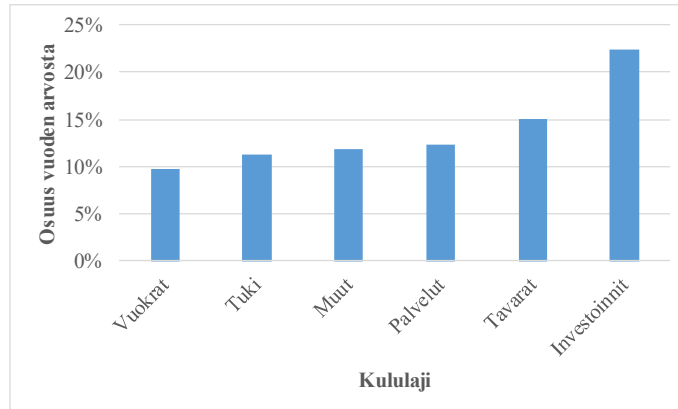
Aineistona 7 kuntaa, joissa tiedossa myös laskutusajankohta

Minkä tyyppiset laskut keskittyvät loppuvuoteen?

Joulukuun ilmiö vahvin investointimenoissa

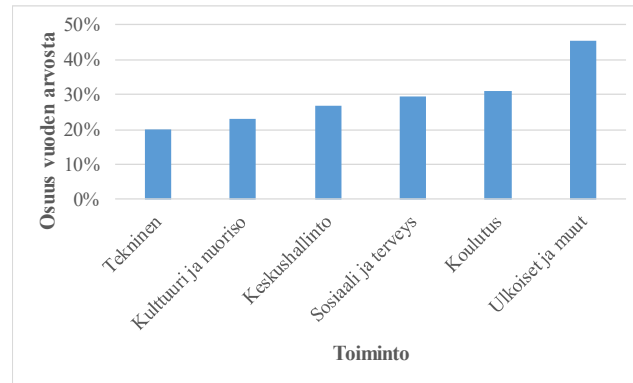
Joulukuun osuus kirjattujen laskujen arvosta kululajeittain

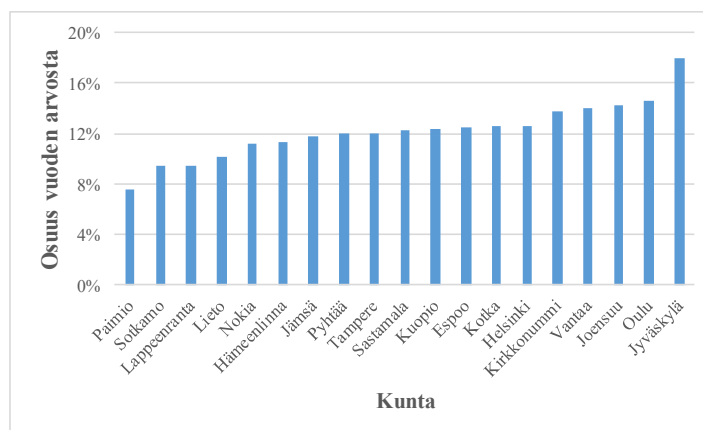
Kuka ostaa loppuvuodesta?

Joulukuuilmio toistuu kaikissa kunnan toiminnoissa

Joulukuun osuus kirjattujen investointimenojen arvosta toiminnoittain

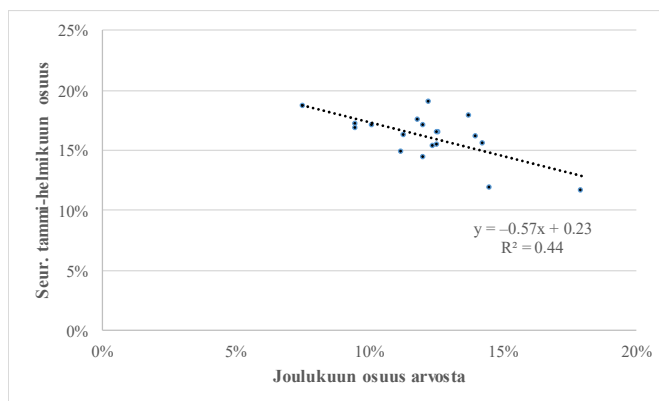
Joulukuun osuus koko vuonna kirjattujen laskujen arvosta kunnittain

Ovatko loppuvuodesta tapahtuvat ostot tuhlausta?

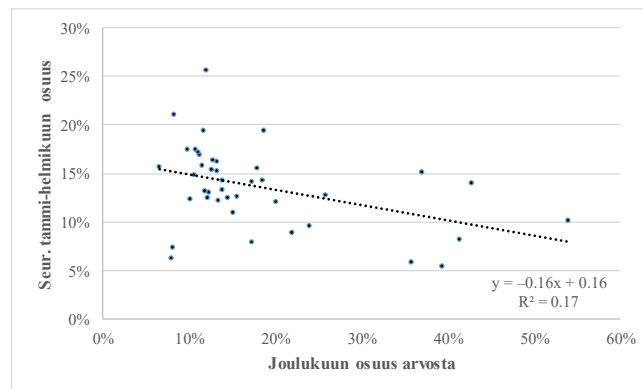
Joulukuun ostot pienentävät seuraavien kuukausien ostoja

Havaintoyksikkö: eri kunnat

Joulukuun ostot pienentävät seuraavien kuukausien ostoja

Havaintoyksikkö: eri kululajit

Yhteenveto

Yhteenveto

1. Missä määrin laskut kasautuvat loppuvuoteen?
  - Joulukuun osuus vuosittaisesta kirjausvolyymistä 13% ja laskuvolyymistä 10,4%
  - Joulukuun osuus kalenteripäivistä 8,5% ja arkipäivistä 7,2%
2. Minkä tyyppiset laskut keskittyvät loppuvuoteen?
  - Erityisesti investointimenot, toiseksi eniten aineet, tarvikkeet ja tavarat
3. Kuka ostaa loppuvuodesta?
  - Kaikki toiminnot, siis myös keskushallinto, jonka tulisi valvoa rahan käyttöä
4. Ovatko loppuvuodesta tapahtuvat ostot tuhlausta?
  - Eivät välttämättä. Suuret joulukuun ostot vähentävät tammi-helmikuun ostoja